

SAHTE SELÇUKLU SULTANI CİMRİ

Ibrahim Artak

Bu makalemizde İstanbul Şehir Tiyatrosu değerli san'atkârlarından Bay Behzat Butak'ın koleksiyonunda bulunan, bir Selçuk dinarından bahsetmek istiyoruz. Bahis konusu sikke altın olup, 28 milimetre kutrunca ve 8,70 gram ağırlığındadır. Sikkenin ön yüzünde ve iç içe bulunan düz ve dişli iki daire içinde:

السلطان الاعظم
علاء الدنيا والدين
أبو الفتح سیاوش
بن سکیکوس

ifadesi yazılı bulunmaktadır. Sikkenin arka yüzünde ve daire içinde olmak üzere ortada الله المنة bunun üstünde • ve aşağısında * şekilleri vardır. Sikkenin kenarında bulunan yazılar düz ve noktalı iki daire ile çevrilmiştir. Burada ise şunlar okunmaktadır.

ضرب هذه الدينار بمدينة قوتيه في سنة هـ سوسنة

Mezkûr dinar 675 senesinde Konya Selçuk tahtını işgal etmiş olan Cimri'nin, Siyavuş adı ile basıldığı sikkedir. Bu altının dirhemi hakkında ise Osman Ferid Sağlam, Üçüncü Türk Tarih Kongresinde bir tebliğde bulunmuş; bilâhirc bu tebliğ *Belleten*, IX, sayı 35 de neşredilmiştir.

Sikkenin arka yüzünde ve ortada gördüğünüz الله المنة ibtida IV. Rüküddin Kılıçaslan'ın tevki'lerinde ve sikkelerinde kullanılmıştır¹. Etraf yazısında, ضرب kelimesinden sonra Arap lisanı kaidesine uygun olmak üzere, bunun, هذا الدينار olması icabederken هذه الدينار şeklinde darbedilmiştir. Nitekim İkinci Kılıçaslan'ın

¹. İbn Bîbî, *al-Avâmir al-^{le}Alâ'iyâ* (nşr. F. N. Uzluk), Ankara 1941, 288, Ahmed Tevhid, *Meskûkât-ı Kadime-i İslâmiye*, İstanbul 1921, IV, s. 290.

gümüş sikkelerinde, ضرب هذا الدرهم yerine ضرب هذا الدينار yazılmıştır. Yine İstanbul tüccarlarından Hüseyin Kocabaş'ın, Yapı ve Kredi Bankası'na satmış olduğu koleksiyonda, II. Keyhusrev'in bir altınında ضرب هذه الدينار yazılı olduğunu görmüştüm. Bu keyfiyet sikkelerin yeter derecede arabca bilmemesinden ileri gelmektedir diyebiliriz. Sikkede gördüğümüz * şekli eski harflerde beş ve سو kelimesi de, divani rakkamla yetmiştir. سته kelimesi ise altıyüze tekabül etmektedir. Buna göre sikkemizin tarihi 675 dir. Osman Ferid Sağlam'ın dirheminde görülen (>) şekli bir işaret olmayıp, senedir. Bu sikkede mevcut bulunan elkap ve unvanlar da şayân-ı tedkikdir. Çünkü *İbn Bibî*'nin bize bildirdiği Cimri'nin lakabı, غياث الدين سياوش şeklinde olmayıp, علا الدنيا والدين ابو الفتح سياوش tarzında olması lâzım geliyor.

Tarihî araştırma: Hicri 675 senesinde, Anadolu Selçuklu İmparatorluğu bir taraftan İlhanlıların diğer taraftan Mısır sultanı el-Melikü'z-Zâhir Baybars'ın hücum sahası olmuş, memleket yer yer karışıklık içinde kalmıştır. Bu esnada Mogolların tâbi'i ve müttefiki olan Anadolu Selçuklu devleti, vezir Muinüddin Pervane'nin tahakkümü altında bulunuyordu. Bunun tahakkümünden veya müşrik mogollara karşı besledikleri nefretten dolayı kaçıp Şam'a gelmiş olan bazı Anadolu emirleri Baybars'ı Anadolu'daki Mogol hakimiyetini yıkmaya teşvik ediyorlardı. Anadolu'nun bu karışıklığını gören Şerefüddin Mes'ud bn. Hatir, sözde Suriye hududunu Mısır'a karşı müdafaa niyeti ile Kayseri'de tertip eylediği askeri alarak, bir mevki kapmaya zaman ve mekânı münâsip buldu. Şerefüddin bâzen Niğde'ye bâzen Develi'ye sığınuyordu. Nihayet Abaka'nın kardeşi Mengü Timur ve Muinüddin Pervane, bunlarla beraber bir çok asker rebî'ülâhirin ilk günlerinde Anadolu'ya geldiler. Şerefüddin bunlara karşı koymak istedi. Yanındakiler, 4000 kişi ile 30000 kişilik bir kuvvete karşı koymak istemenin akılsızca bir hareket olacağını söylediler. Bunun üzerine hayattan ümüdini kesmiş olan Şerefüddin, Luluva kalesine gitmeyi ve oraya sığınmayı arzu etti. Fakat oranın vâlisi, hepsini içeriye sokmadı. Yalnız kendisi ve bir de emîr-i âlemi içeriye girebildi. 16 yıl öncesinden beri Şerefüddin'e karşı intikam hisleri besliyen bu emîr-i âlemin, kal'a vâlisine, Şerefüddin'i tevkif ederek Abaka'ya teslim etmesini ve böylece Abaka

nezdinde bir yer tutmasını söylemesi üzerine, vâli Şerefüddin'i tutup Pervane'ye gönderdi. Bilâhire muhakeme edilerek idamına karar verildi. Şerefüddin öldürülüp, başı Konya'ya, ellerinden biri Ankara'ya, diğeri Erzincan'a ve başka azasından herbiri Anadolu'nun bir şehrine gönderildi².

Müslüman Anadolu türklerinin, Moğol boyunduruğundan kurtulmak için, kendisine yardım edeceklerini düşünen Baybars bu teklifi iyi kaşladı ve başlıca kumandanları ile bu hususta müzakerelerden sonra hareket üssü vazifesini görecek olan Haleb'e kadar gidip geldi. Bilâhire bir gün içinde askerlerini sıkı bir tefişten geçirdi. Hazırlıklarını tamamladıktan sonra, Kahire'den hareket ederek yirmi dört martda Şam'a ve buradan Haleb'e geçti. Zilka'de ayının onuncu cuma gününde Elbistan'da muhtelit Selçuk-Moğol ordusu ile harbe başladı. Tatarlar bir çok ölü bırakarak hezimetle uğradılar. Baybars hiç bir mukavemetle maruz kalmadan zilka'denin on yedisinde Kayseri'ye girdi. Kadılar, fakihler, sofiler, kari'ler gelip Selçuk padişahları usulü üzere Baybars'ın huzurunda yer aldılar. Sultan bunların hepsine iltifat etti ve ayrı ayrı dinledi. Sonra yemek yenilerek namaz hazırlıkları başladı, o gün hutbede hatib padişahın adını yad etti. Namaz kılındıktan sonra üzerinde padişahın ismi bulunan sikkeler, Pervane'nin zevcesi Gürcü Hatun'un beraberinde götürmemiş olduğu mallar ve bundan başka Kayseri'den çıkıp gidenler tarafından bırakılmış olan nesnelere padişaha arz ve takdim edildi³. Müverrih Şihabüddin el-Umeri bu hadîseyi şöyle anlatmaktadır:

وكان من دخول الملك الظاهر ابي الفتح بيبرس البندقدارى الصالحى الى قيساره ما هو مشهور وكثر عليها طائفة من رؤس التتار ثم عاد ولم يقر له بها قرار بعد ان جلس على تخت آل سلجوق وليس التاج وضرب باسمه الدينار والدرهم واستبشرت به اهل تلك الدار.

Sultan ile Pervâne arasındaki mukavele mucibince Pervâne moğollardan büsbütün ayrılarak Baybars'a iltihak edecekti. Fakat

² Tafsîlât için bakınız, *Baybars Tarihi* (trc. M. Şerefüddin Yaltkaya, Ankara 1941, II, s. 79 ve 81).

³ Abu'l-Fidâ, *Tarih*, İstanbul 1290, IV s. 9; *Baybars Tarihi*, II, s. 88; Halil Edhem, *Kayseriye Şehri*, İstanbul 1334, s. 100 vd.

⁴ Şihâb al-Din al-Omari, *Masâlik al-Abşâr* (Franz Taeschner basması), Leipzig 1929, s. 20.

Abaka'dan korktuğu için Keyhüsrev'in âilesini alarak Tokad'a çekilmeyi tercih etti. Bunun üzerine Baybars Kayseri'de uzun müddet kalmayı münasip görmedi; beş altı gün sonra (22 zilka'de) ordusu ile Kayseri'den ayrılarak Suriye'ye avdet etti. Abaka uğradığı bu hezimetten o derece münfâil oldu ki, müverrihler Anadolu'da yüzbinlerce müslüman katletmek gibi bir vahşetle asabını teskin ettiğini söylerler. Hatta bu bozgundan dolayı Pervâne'ye mesuliyet atfederek, onu ortadan kaldırmıştır⁶. Abaka Erzurum, Van yolu ile Tebriz'e çekildiği sırada, Gıyasüddin ile veziri Fahrüddin Ali de birlikte gitti. Konya'nın muhafazası ümeradan Eminüddin Mikâil'e bırakıldı. İşte bu sıralarda Karaman-oğulları memleketin bu karma karışık durumundan istifade emeline düştüler. Evvelce kendilerini hapsedmiş olmasından dolayı IV. Rüküddin Kılıçaslan ile oğluna kin besleyen Karaman-oğlu Mehmed Bey, bir mecliste Bizans İmparatoruna elçi göndersek ve Sultan İzzeddin'in oğullarından, birini İstanbul'dan getirsek, işimiz yoluna girecekti diye arkadaşlarıyla konuşurken⁶; o sırada türkmenler arasında bir şahsın gezdiği ve kendisinin II. Sultan İzzeddin Keykâvus'un oğullarından Siyavuş olduğunu iddia ettiği söylenir. Karaman-oğlu Mehmed Bey'in temenniyatına vâkıf olanlardan biri de Cimri lâkabı ile anılan Siyavuş'u, Mehmed Bey'in yanına getirir. Diğer taraftan, Suğdak'dan kaçmış olan Sivas'lı Taki isminde birisi dahi Cimri'nin hakikaten Sultan İzzeddin Keykâvus'un oğlu Siyavuş olduğunu, vaktile kendi-

⁶ Abu'l-Fidâ, *Tarih*, IV, s. 9 da, Baybars'ın Kayseri'de yedi gün kaldığını yazıyor; Halil Edhem, *Kayseriye Şehri*, 100; Abd al-Hayy b. al-İmâd al-Hanbalî, *Şesarât al-Zahab fi Ahbâr man Zahab*, Mısır 1351, V, s. 352 de Pervâne'nin 676 senesinin muharreminde öldürüldüğünü söylüyor; Münecim-başı ise, 676 senesi rebîülevvelinin ilk günlerinde Aladağ'da. Muhammed b. Rağib al-Tabbah *أعلام النبلاء* (Haleb 1923), II, s. 327 de aynı şeyi kaydeder.

⁶ Ahmed Tevhid Bey, *TOEM*. İstanbul 1926, 8'de Rum Selçuklu Devletinin inkarazı ile teşekkül eden tevâif-i mülük; Tahsin Ünal, *Karamanoğulları tarihi*, Ankara 1957 Fasıkül I, s. 100 de, Cimri'ye hakiki bir soy vermek gayesile, İbn Bibi'nin cümlelerini tahriş ederek, Mehmed Bey Rum Kayserine elçi gönderip İzzeddin'in oğullarından birini istediğini söylüyor. Hakikatte İbn Bibi'nin cümlesi şöyledir: "Rum kayserine bir elçi gönderelim. İstanbul'da pek perişan bir halde kalmış olan Sultan İzzeddin'in şehzadelerinden birinin bize gönderilmesini iltimas edelim". Bunun için bakınız İbn Bibi, *al-Avâmir al-Âlâya*, Ayasofya kütüphanesi, nr. 2085 vrk. 690; aynı Müellifin farisi *Muhtasar Selçuknâme'si*, (nşr. F. N. Uzluk), Ankara 1941 s. 291 vd.

sine yazı öğretmek suretile hocalık yaptığını ileri sürerek, şahadette bulunur. Bundan sonradır ki Karaman-oğlu Mehmed Bey Siyavuş'u yanına alarak Konya üzerine gitmiş ve kendilerine civardaki çapulcuların da yer yer katılması ile kuvvetleri büyümüştür⁷. Bu kuvvetler At-pazarı ve Çaşnigir kapılarını yaktılar. Birtakım çapulcu alayı da âsilerle elbirliği yaparak, taşıdıkları odunlarla ateşin genişlemesine yardım ettiler. Kal'a kapıları yandı. Türkmenler şehre saldırdılar. Bu havâdis nâibe haber verildiği vakit, çapulcuları dağıtmak için hemen atına binmiş kapı tarafına koşmuştu; tam yaklaşacağı sırada kapıların yanmış, iş-işten geçmiş olduğunu anladı. Kaçmayı zarûri gördü, sarığını çenesinin altına dolaştırarak başını sardı, öteye beriye atlıyarak türkleri şaşkırtmak için bağıra bağıra nâib nerededir sözlerini tekrar ediyordu. Eminüddin kendi sarayının kaptısına geldiği zaman atından indi. Gizlice bir kapıdan sıvışarak, akrabasının evine saklandı. Fesadçı türkmenler çekirgeler gibi şehrin her tarafına dağıldılar. Tüccar hazineleri olan kervansarayları, emirlerin konak ve saraylarını, kapılarını çomak ve baltalarla kırarak suretile, yağmaladılar. Keçelerini paralarla doldurdular. Bunların Konya'yı işgal ve istilâları bu şekilde ceryan etti. Ertesi günü Cimri'yi şehre getirip Taht'a oturtular⁸. Karaman oğlu Mehmed Bey veziri oldu.

Bu suretle Konya tahtına oturan Cimri kendi nâmına hutbe okuttuğu gibi sikke de kesirdi⁹. Nâib Eminüddin Mikâel şehirden savaşmak için fırsat bekliyordu; Nihayet kaçtı, o sırada saltanat erkânının ve emirlerin toplanmış oldukları Tokat yolunu tuttu. Kaymaz-han'a yaklaşacağı sırada yakalanarak Mehmed Bey'in yanına götürüldü. Mehmed Bey Eminüddin'e işkence yaptırdı. Sarığının arasında bir düğüm buldular. Bu düğüm çözülünce içinde muşamba-ya sarılı bir kâğıt parçası çıktı. Hazinelerin saklandığı yerlerin plânı-

⁷ Yazıcıoğlu Ali, *Tevârih-i âli Selçuk* (Topkapı Sarayı, Revan Ktb. nr. 1390), vrk. 503, Cimri, Siyavuş b. İzzeddin olduğunu iddia eden serserinin adı olmayıp, Selçuk hanedanına taraftar olan müverrihlerin, onun aleyhinde kullandıkları müzeyyif bir sıfattır. Adı, soysuz, türedi manalarına gelir. Prof. Fuad Köprülü, *Türkiyat Mecmuası*, II, s. 500; *Anonim Tevârih-i âli Selçuk* (nşr. F. N. Uzluk), Ankara 1952, s. 60'da miktarlarının 10 000 olduğunu yazıyor.

⁸ *İbn Bibi*, (trc. F. N. Uzluk), Ankara 1941, s. 293.

⁹ Bakınız Akşarâyi, *Masüeret al-Ahbâr ve Müsâeret al-Ahgâr*, Ankara 1944, s. 124.

nı gösteriyordu. Ellerini bağlayarak hazinelerin bulunduğu yerlere götürdüler. Malları kolaylıkla yerlerinden çıkarıp develere, katırlara yükledikten sonra nâibi, sahiller emîri Bahaüddin ile birlikte öldürdüler. Nâibin işi bitirilince şehre geldiler. Konya'nın ilerigelenlerine Cimri'nin sultanlığını kabul ettiklerine dâir and içirdiler. Şehir halkı can korkusundan yemin etmişlerdi. Konya'lular bu cülusu kutlamak için Sultanlar-Türbesi'nden Alaüddin'in çadırı ile sancağının getirilmesine iltimas ettiler. Kal'a ahalisi onların tarafını tutmamış ise'de, bu teklifi kabul ile çadır ve sancağı aşağı indirdiler. O gün Cimri tam bir saltanat ve ihtişam ile şehrin etrafını dolaştı. Döndükten sonra divan kurdular, her tarafa fermanlar yazıldı ve şu karar alındı: «Bu günden sonra divan'da, bârigâhda, meclisde, meydanda türkçeden başka dil konuşulmayacaktır»¹⁰. Karaman-oğlu Mehmed Bey Siyavuş'un vezirliğini üstüne aldı. Lâkin o vakte kadar arapça ve acemce yazmaya alışmış olan kâtibler türkçeye şekil vermekte müşkilât çektiler. Türkçe kelimeleri de sâitsiz yazmaya başladılar. Bir takım lüzumsuz terkipler karıştırdılar. Türk dili içinde halkın anlayamayacağı resmi bir dil Divan-dili, peyda oldu¹¹. Mehmed Bey konyalılarından barış vergisi adı altında 40 000 akça tahsil etti.

Karaman-oğlu Mehmed Bey Cimri'nin mevki'ini kuvvetlendirmek için Rüküddin'in kızını almak teşebbüsünde bulundu. Rüküddin'in annesi Gazaliye Hatun bu teklifi cihâz düzmek bahanesi ile dört ay mühlet ile kabul etti. Mehmed Bey Konya'daki işlerini yoluna köyüktan sonra Değirmen-Çayı'nda kendisi ile çarpışmaya hazır Sahib-Ata oğullarından Tacüddin Hüseyin ile Nâsirüddin Hasan kumandasındaki Germiyan türkmenlerini karşılamaya koştu. Sahib-Ata oğulları Kozagaç köyünde Cimri ile karşılaşırken âsiler Altıntaş köyüne inmişlerdi. Derhâl hep birden cenge hazırlandılar. Piya-deler silâha sarıldı. Aralarındaki çay mâni oluyordu. Mehmed Bey suyu geçmek, Sahib-oğulları ile harbe tutuşmak istedi. Türklerden biri dizginini tuttu. İrmak kenarında safları düzelttiler. Neticeyi bekliyorlardı. Sahib'in büyük oğlu Tacüddin Hüseyin kendine çok güvendiği ve âsi türklere kıymet vermediği için Mehmed Bey'in

üzerine saldırdı. İrmağın ortalarına doğru geldiği sırada Mehmed Bey de mızrağı ile ileri atıldı. Her ikisi arasında büyük bir mübâreze oldu. Neticede Tacüddin Hüseyin atından suya yuvarlandı. Türkmenler atılarak başını kesdiler¹². Ordusu ve bilhassa Germiyan türklere yardım edeceği yerde kaçtılar. Sahib-Ata'nın diğer oğlu da bu çarpışmada öldürüldü. Hoca Yunus Seferihisar'a gitti. Halk bunu tutup Cimri ve Mehmed Bey'e teslim ettiler. O gece kendisine güzel muamele gösterdiler. Yüz bin akçe kan bedeli ödemek suretile canını bağışlıyacaklarına söz verdiler. Hoca Yunus hakkındaki karara râzı oldu. Parayı almak üzere adam gönderdiler. Fakat bunlar sözlerinde durmayarak Hoca Yunus'u da şehid ettiler. Daha sonra Karahisar-devle (bugünkü Afyonkarahisar)'nin muhasarasına yürüdüler. Fakat bu kal'anın alınması mümkün olamadı. Mûtearızlar Konya'ya dönmek mecburiyetinde kaldılar. Cimri'nin moğollar ile harbetmek üzere Erzurum tarafına hareket edeceği haberini yaydılar. Ordu Konya önündeki «Filubad» ovasına indi. Cimri ile Mehmed Bey hergün şehre geliyor ve geceleri yine «Filubad»'a dönmüyorlardı. İşte bu esnada Sultan III. Gıyasüddin Keyhusrev ve Sahib Fahrüddin, Moğol şehzâdesinin maiyetinde mühim ve kuvvetli bir ordu ile gelmekte oldukları şayiası çıktı. Konya ve Akşehir yağmalarından elde ettiklerini hayvanlarına yükletip şehirden çıkarıldılar. Ordunun yaklaştığını duyan âsiler tekrar Konya'ya girmek istedilerse de şehirliler kadı Seracüddin'in teşviki ile kendilerini içeriye sokmadıklarından sur haricindeki mahalleleri yağma edebildiler. Bilâhire yakıp yıkıp güneğe doğru gittiler. Bu esnada karamanlılara karşı harekete geçen ve Moğol ordusunun başında şehre giren Sahib Cuvayni'yi sevinçle karşıladılar¹³.

Ermenâk türklere bir çoğunu esir ederek ellerine fazla miktarda davar sürüleri geçirdiler. Kış mevsiminin âni olarak başlaması ve geçitlerin karlarla kapanmış olması harekâtı zorlaştırıyordu. Bu yüzden Sahib Divân kışlağına çekilmek zorunda kaldı. İşte bu esnada Sultan III. Gıyasüddin Keyhusrev ve Sahib-Ata Konya'ya gidip, Karaman-oğulları'nın tākibi için gerekli tertibatı almakla

¹⁰ *İbn Bîbî*, s. 293, Yazıcıoğlu Ali, *Tevârih-i Âl-i Selçuk*, vrk. 503; Şahabeddin Tekindağ, *Karaman Oğulları*, (İslam Ansiklopedisi) Cüz. 53.

¹¹ M. Ferid - M. Mesud, *Sahibata Oğulları*, İstanbul 1984, s. 18.

¹² *İbn Bîbî* (trc. F. N. Uzluk), s. 294, 295; Ahmed Tevhid Bey, *TOEM*. (İstanbul 1926), Cüz 3'de, Rum Selçuk Devleti'nin İnkrazi ile teşekkül eden tevâif-i müldük, s. 195, 196.

¹³ *Ravzat al-kattâb*, vrk. 44/a, Ayasofya Ktb. nr. 4015.

meşgul oldular. Karaman-oglu Mehmed Bey, iki kardeşi, amcasının oğlu ve kahramanlığına itimat ettiği bir kaç kişi ile beraber haber almak için geride kalan Cimri'yi ileriye gönderdiler. 50 Moğol, 50 de Selçuk askeri, Mut ovasında bulunan fırkadan, karakol olarak ileri gönderildi. Bunlar yanındaki adamlar ile Kurbağa-hisarı denilen yere gelmiş olan Mehmed Bey'i ve iki kardeşi Tanu ile Zekeriya'yı burada derhâl öldürdüler¹⁴.

Mehmed Bey'in ortadan kalkması ile iş bitmiyordu. Çünkü Karaman-oglu Mehmed Bey sayesinde Karahisar-devle'de bulunan Cimri Ankara'dan itibaren Anadolu'nun bütün garp havalisinde adeta mutlak bir hükümdar gibi saltanat sürdüğünden tabiatle sikkesinde «Ebû'l-Feth» unvanını alması gayet tabiidir. Bu esnada Diyarbakır'dan Ankara'ya kadar olan sahada moğolların yardımıyle nüfuzunu te'sis eden Sultan Gıyasüddin, Sahib Fahrüddin ile birlikte Ankara'dan gelerek, Cimri üzerine hareket için bir ay zarfında mükemmelen hazırlanıyor ve nihayet Karahisar-devle havalisinde vuku'bulan kanlı bir savaşta germiyanlı Hüsamüddin bin Alişir'in maiyeti, düzme Selçuk Sultanını, ayağına giydiği kızıl edik yani kırmızı çizmeden tanıyarak yakalamaya muvaffak oluyor. İbn-Bîbî Hüsamüddin'in adını yazmayarak yalnız «Cimri'nin o gece, germiyanlı Alişir-oglu'nun adamlarından bazılarından eline geçtiğini» anlatır. Sultanın huzuruna getirilen Cimri uygunsuz ve karma karışık sözler söylemeğe başlar. Cellâtlar onu siyâset yerine götürerek diri diri vücudunu derisinden ayırdılar ve postunu saman doldurarak şehir ve kasabalarda dolaştırdılar¹⁵.

¹⁴ İbn Bîbî (nşr. F. N. Uzlck), Ankara 1941, s. 297; Ahmed Tevhid, *TOEM* (İstanbul 1328) Cüz 8'deki yazısına bakınız. *Anonim Tevârih-i Âl-i Selçuk*, Ankara 1952, s. 62. Reşidüddin ise, ormanlarda saklanan Mehmed Bey'in ormanlarla beraber yakıldığını söylüyor. *Camî'at-tevârih* (nşr. K. John) 83, J. V. Hammer, *Geschiehte der Ilchane* (Darmstadt 1842), s. 298. Karaman-oglu Mehmed Bey ile beraber maktûl düşen amca zâdesinin kimin oğlu olduğunu anlayamadık.

¹⁵ İbn Bîbî *Selçuknâmesi*, tercümesi dahil olmak üzere Aksürayî'nin *Musâmeret al-Ahbâr ve Müâyeret al-Ahyâr* (Ankara 1944), s. 132. Ahmed Tevhid Bey merhumun *TOEM*. (İstanbul 1327) Cüz. 8'de *Kütahya Germiyan begleri* adlı yazısında, Cimri Germiyanlı Alişir-oglu'nun maiyeti tarafından tevkif edildiğini ve bunun Alişir-oglu Yakup Bey olması zannı galiptir, diyor. Prof. Uzunçarşılı İsmail Hakkı, *Kütahya şehri*'nde Revan Kütüb, nr. 1390 da kayıtlı bulunan Ali'nin *Selçuknâme*'sine atfen bunun Hüsamüddin olduğunu söylüyor. Başka hiç bir kaynak bu Hüsamüddin'den bahsetmiyor.

Cimri olayı hakkında tarihçiler arasında ihtilâflar vardır. *İbn Bîbî* bu olayın 676 senesi zilhicce ayında, *Anonim Tevârih-i Âl-i Selçuk*'da 17 muharrem 678'de; Yazıcı-zâde Ali, *Tarih-i Âl-i Selçuk*, vrk. 504'de vak'anın, 676 senesi zilhicce ayının 10. perşembe gününde olduğunu yazarlar. Halil Edhem merhum, *Denizli begleri* bahsinde vak'anın 676'da; *Karaman-oğulları* bahsinde ise Mehmed'le Cimri'nin katli 677'de; *Sahibata-oğulları* bahsinde de 675'de olduğunu kaydeder. *Hayrallah Efendi tarihi*, Kitab I, sahife 110 da, vak'a 676 senesi zilhiccenin 10. yani Kurban bayramı'nın birinci günü olarak gösterilir. Hâlbuki *İbn-bîbî*'ye göre Sahibata-oğulları'nın şahâdeti Konya'nın zabtından sonradır. *Müneccimbaşı tarihi*'nde Mehmed Bey'in katli 678'de gösterilmiştir. *Şikâri* ise Cimri hadisesini başka türlü anlatıyor. Sahibata-oğulları'nın mezar kitabeleri ve elimizdeki Cimri şikkelerine göre vak'anın 675 de ceryan etmiş olması bize daha doğru görünmektedir.

Ön

Arka

Behzat Butak'ın koleksiyonunda bulunan Selçuklu dinarı

Ön

Arka

Osman Ferid Sağlam'a aid Selçuklu dinarı